

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
GRADA TUZLA ZA PERIOD
2016. – 2018.GODINA**

Tuzla, juni 2015. godine

Sadržaj

Poglavlje 1. Uvod u Dokument okvirnog budžeta

Poglavlje 2. Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

2.1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja

2.2. Tržište rada

2.3. Osnovne pretpostavke i ciljevi makroekonomske politike BiH i Federacije BiH u periodu 2014.-2016.godina

Poglavlje 3. Srednjoročna porezna politika i prognoza direktnih i indirektnih poreza

Poglavlje 4. Struktura potrošnje u javnom sektoru

4.1. Rashodi Budžeta grada Tuzla

4.2. Plaće i naknade troškova zaposlenih u javnom sektoru

Poglavlje 5: Budžetski prioriteti za period 2014. – 2016. godina

Dodatak:

Tabela 1.: Tabelarni prikaz prihoda, primitaka i finansiranja grada Tuzla

Tabela 2.: Tabelarni prikaz rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Tabela 3.: Tabelarni prikaz rashoda po funkcionalnoj klasifikaciji

Na osnovu članova 15.; 16.; 17. i 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl.novine Federacije BiH“, br.102/13, 9/14 i 13/14), Gradonačelnik
d o n o s i

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA GRADA TUZLA ZA PERIOD 2016. – 2018.GODINA

Poglavlje 1 - Uvod

U skladu sa Zakonom o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine¹ izrađen je Dokument okvirnog budžeta Grada Tuzla (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2016.-2018. godinu. Cilj DOB-a je da pomogne da se razvije kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje Budžeta i godišnji budžet, uključujući bolje povezivanje raspodjele resursa sa prioritetima politika navedenim u razvojnim strategijama, odnosno u gradu Tuzla, prioritarnih politika utvrđenih u Strategiji razvoja općine Tuzla do 2026.godine.

Dokument okvirnog budžeta za period 2016. -2018. godina izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta.

DOB predstavlja preliminarni okvirni nacrt budžeta za 2016.godinu, te daje predviđanja za 2017.-2018.godinu.

Ovaj dokument je urađen na bazi Projekcija prihoda od indirektnih poreza općina Tuzlanskog kantona za 2015. godinu i projekcije za period 2016.-2018.godina broj:07/1-14-11690/15 od 13.05.2015.godine, Revidiranih projekcija prihoda od direktnih poreza općina Tuzlanskog kantona za 2015. godinu i projekcije za period 2016.-2018.godina broj:07/1-14-14155/15 od 02.06.2015.godine, Makroekonomskih pokazatelja za period 2013.-2018.godina dostavljenih od strane Ministarstva finansija Tuzlanskog kantona i akta Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, Perspektive 2015.-2018.godine.

Osnova za izradu budžeta zasniva se i na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta. Još jedan bitan cilj Dokumenta okvirnog budžeta je i da osigura sveobuhvatan i konsolidovan okvir planiranja rashoda na nivou grada.

Služba za budžet i finansije grada Tuzla, predlaže Gradonačelniku da razmotri i usvoji Dokument okvirnog budžeta grada Tuzla za period 2016. - 2018. godina kao osnov za pripremu, planiranje i izradu budžeta i finansijskih planova u gradu Tuzla za fiskalnu 2016. godinu.

¹ Zakon o budžetima Federacije BiH, „Službene novine Federacije BiH“, broj 102/13, 9/14 i 13/14.

Poglavlje 2 - Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze su bazirane na prognozama Direkcije za ekonomsko planiranje pri Institucijama BiH, Federalnog zavoda za statistiku i Federalnog ministarstva finansija.

Ekonomska aktivnost u BiH tokom proteklih nekoliko godina jedva da se povećavala. Procjenjeni realni rast od svega 0,6% u 2014. godini je ostvaren nakon takođe niske stope od 0,7% u 2013., te blage recesije (0,6%) u 2012. godini. Ovim je jasno da je BiH daleko od željenog puta konvergiranja životnog standarda ka EU prosjeku.

Izlazak Euro zone iz recesije nakon dvije godine negativnog rasta, smanjenje svjetskih cijena, deflacija, poplave u drugom tromjesečju, te nepovoljna hidrološka situacija u hidroelektranama su bili među najznačajnijim faktorima ekonomskog rasta BiH u 2014 godini. Iako nisu potpuno zaustavljene, recesije u Hrvatskoj i Italiji su umanjene i svedene na negativnih 0,5% dok je recesija iz 2013 u Sloveniji (od 1%) preokrenuta u realni rast od 2,6%. Pored Slovenije, među važnijim trgovinskim partnerima i izvorima inostranih novčanih priliva Njemačka je takođe ostvarila zapažen rast sa stopom od 1,5%. U periodu 2015-16 se očekuje nastavak postepenog poboljšanja eksternog okruženja i jačanje ekonomskog rasta u BiH. Očekivano jačanje ekonomskog rasta i zaposlenosti u okruženju bitrebalu osigurati značajan rast ne samo izvoza nego i domaće tražnje koja se u velikoj mjeri finansira inostranim prilivima.

2.1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja

Prema podacima i projekcijama DEP-a² i Federalnog ministarstva finansija, koje su date u narednim tabelama može se vidjeti da se između 2013. i 2014. godine u Federaciji BiH desio pad nominalnog BDP-a od 2,0% (sa 2,6% na 0,6%), dok se u narednim godinama očekuje porast, te se u 2015. i 2016. godini očekuju stope rasta kao u godinama prije ekonomske krize.

² Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, april 2015.godine

Tabela 2.1 – Makroekonomski pokazatelji za BiH za period 2013.- 2018. godine

miliona KM

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nominalni BDP u mil KM	28.027	28.195	29.146	30.465	32.188	34.182
Nominalni rast u %	2,6	0,6	3,4	4,5	5,7	6,2
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,9	100,0	100,7	101,3	102,0	101,7
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	27.501	28.198	28.930	30.078	31.565	33.607
Realni rast u %	0,7	0,6	2,6	3,2	3,6	4,4
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	-0,1	-0,7	1	0,9	1,2	1,5
Potrošnja u mil KM	28.815	29.126	29.736	30.530	31.610	32.738
Vladina potrošnja u mil KM	5.986	6.106	6.216	6.340	6.530	6.726
Privatna potrošnja u mil KM	22.829	23.020	23.520	24.190	25.080	26.012
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	4.703	5.256	5.787	6.463	7.158	7.989
Vladine investicije u mil KM	1.041	1.302	1.497	1.721	2.014	2.357
Privatne investicije u mil KM	3.662	3.954	4.291	4.741	5.144	5.633
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	11,5	11,6	12,9	13,7	14,4	15,5
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.548	-2.087	-2.184	-2.330	-2.448	-2.719
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-5,5	-7,4	-7,5	-7,6	-7,6	-8,0
Nominalni rast uvoza u %	-1,8	7,2	6,2	4,6	4,5	5,2
Nominalni rast izvoza u %	5,8	2,9	7,9	7,6	7,9	8,0

Napomena: Izvor podataka Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), april 2015.godine

Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u 2013. godini zabilježila je pad od 0,1%, u 2014. godini bilježi pad od 0,7%, a projicirano je da se u 2014. godini poveća na 1%, da bi projekcije u naredne 3 godine trebale zabilježiti blagi rast od oko 0,3%.

Nacionalna bruto štednja u odnosu na BDP³ u 2013.godini iznosila je 11,5%, u 2014.godini 11,6%, a projicirano je da će u 2015.godini iznositi 12,9%, te da će i u naredne tri godine bilježiti blagi porast.

³ Bruto društveni proizvod

2.2 Tržište rada

U 2015. godini se očekuje postepena stabilizacija tržišta rada. Opravak tržišta rada u EU i BiH bi trebao biti determinisan obimom investicija, vanjske trgovine i uopšte poslovnim ambijentom. Prema projekcijama EK ⁴ na tržištu rada EU se očekuje smanjenje stope nazaposlenosti i povećanje broja zaposlenih, uz brži ekonomski rast u odnosu na 2014. godinu. U BiH se uz pretpostavljeni rast BDP-a ⁵ u 2015. godini očekuje postepeno smanjenje stope nezaposlenosti. U domenu neto plata se očekuje umjeren rast u odnosu na 2014. godinu usklađen sa obimom poslovne aktivnosti bh. preduzeća. Prosječna plata i broj zaposlenih u BiH bi u 2015. godini mogli biti veći za 0,5% i 1,7% .

U 2016. godini, uz pretpostavljeni ekonomski rast DEP-a ⁶ , očekuje se nastavak pozitivnih dešavanja na bh. tržištu rada. Prema posljednjim predviđanjima Evropske komisije u EU se očekuje smanjenje stope nazaposlenosti i povećanje broja zaposlenih, uz brži ekonomski rast u odnosu na 2015. godinu. Na taj način obim poslova bh. preduzeća bi trebao biti veći (uz povećan nivo potražnje), i uopšte poslovna klima bi trebala biti povoljnija. Sve navedeno bi trebalo stvoriti uslove za povećanje neto plata i broja zaposlenih u BiH. Pretpostavlja se da bi prosječna neto plata mogla biti veća za 1,5%, a broj zaposlenih za 1,8% g/g. U 2017. i 2018. godini se očekuje nastavak pozitivnih dešavanja na tržišta rada. Uvećanje obima investicija, trgovine i industrijske proizvodnje bi trebalo imati pozitivan uticaj na kreiranje novih radnih mjesta i uvećanje prosječnih neto plata. Na osnovu pomenutog očekuje se da ukupan broj zaposlenih u BiH u 2017. godini bude uvećan oko 2%, odnosno 2,1% u 2018. godini. Rast obima poslova bh. preduzeća bi se takođe pozitivno odrazio na zarade zaposlenih. Pretpostavlja se da bi prosječna neto plata u BiH mogla biti veća za 1,9% u 2017. godini, odnosno 2,1% u 2018.godini. Osnovni rizici za ostvarenje projekcija na tržištu rada su prvenstveno nivo potražnje, investicija i obim trgovine ne samo u BiH nego i u EU. Nezadovoljavajući poslovni ambijent bi mogao usporiti pozitivna dešavanja na tržištu rada, odnosno povećanje broja zaposlenih i neto plata.

Tabela 2.2.1. – Usporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u Federaciji BiH ⁷

	2011.	2012.	2013.	2014.	III 2015.
Broj zaposlenih	440.747	437.331	438.593	443.587	446.304
Broj nezaposlenih	367.515	377.707	391.942	391.427	391.663

⁴ Evropske komisija

⁵ Bruto društveni proizvod

⁶ Direkcija za ekonomsko planiranje BiH „Perspektive 2015.-2018.godine“ , april 2015.godine

⁷ Mjesečni statistički pregled FBiH 5/15, str.10 i str.14

Tabela 2.2.2.. – Uporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u gradu Tuzla ⁸

	2011.	2012.	2013.	2014.	III 2015.
Broj zaposlenih	32.738	32.079	31.558	31.284	30.874
Broj nezaposlenih	19.200	19.602	20.201	20.284	20.472

Prethodna tabela ukazuje da je na području grada Tuzla prisutno stalno smanjenje broja zaposlenih, koje prati konstantan rast broja nezaposlenih. U martu 2015.godine, u odnosu na 2011.godinu u Zavodu za zapošljavanje TK na području grada Tuzla je evidentirano 1.272 više nezaposlenih lica, dok je u istom periodu broj zaposlenih smanjen za 1.864.

Tabela 2.2.3. – Uporedna tabela bruto i neto plaća u Federaciji BiH ⁹

	2011.	2012.	2013.	2014.	III 2015.
Prosječna neto plaća u KM	819	830	835	833	834
Prosječna bruto plaća u KM	1.248	1.286	1.275	1.272	1.274

Tabela 2.2.4.. – Uporedna tabela bruto i neto plaća u gradu Tuzla ¹⁰

	2011.	2012.	2013.	2014.	III 2015.
Prosječna neto plaća u KM	841,80	839	852	860	869
Prosječna bruto plaća u KM	1.285,81	1.283	1.304	1.318	1.332

Kada je u pitanju prosječna neto plaća na području grada Tuzla, od 2011.godine do 2012.godine bio je prisutan trend pada, dok je u 2013.godini imala tendenciju rasta koja se nastavlja do marta 2015.godine.

⁸ Mjesečni statistički pregled FBiH po kantonima 5/15, str.34

⁹ Mjesečni statistički pregled FBiH 5/15, str.15

¹⁰ Mjesečni statistički pregled FBiH po kantonima 5/15, str.34

2.3. Osnovne pretpostavke i ciljevi makroekonomske politike BiH i Federacije BiH u periodu 2016.- 2018.godina

U posljednjim (zimskim) projekcijama DG ECFIN-a¹¹ (Evropske ekonomske prognoze) se očekuje postepeno jačanje ekonomskog rasta euro zone sa stopom od 1,3% u 2015, te 1,9% u 2016 godini. Pri tome se 2015 godine očekuje izlazak Italije i Hrvatske iz recesije te daljnje jačanje rasta od 1% u Hrvatskoj, te 1,6% u Italiji 2016 godine. Pozitivan uticaj na ekonomski rast u BiH bi moglo imati i projicirano ubrzavanje rasta u Austriji na 0,8% u 2015, te 1,5% naredne godine. Rast u Njemačkoj 2015 godine bi trebao ostati na nivou prethodne godine, dok se ubrzanje na stopu od 2% očekuje 2016 godine. Pored postepenog poboljšanja eksternog okruženja, projekcije ekonomskog rasta BiH za 2015. - 2016. podrazumjevaju odsustvo elementarnih nepogoda (suša i poplava) i normalnu hidrološku situaciju u hidroelektranama uz uobičajen nivo remonta u elektroenergetskom sistemu. Takođe, očekivana stabilizacija svjetskih cijena bi trebala zaustaviti deflaciju u 2015 godini koja je u prethodnom periodu predstavljala ozbiljnu prijetnju za ekonomski rast BiH. Povratak inflacije se očekuje 2016 i narednih godina. Pomenuti faktori i pretpostavke bi trebali dovesti do postepenog jačanja ekonomskog rasta BiH u 2015. na stopu od 2,6%, te 3,2% 2016. godine. Postepeno normaliziranje situacije i vraćanje ekonomije na uzlazni trend upućuje da bi ovaj rast trebao biti nošen prije svega domaćom tražnjom uz skroman negativan doprinos vanjskotrgovinskog deficita.

Ovo u velikoj mjeri odgovara strukturi rasta u pretkriznom periodu uz, ovaj put, nešto slabiji negativan uticaj bilansa vanjske trgovine. Drugim riječima, očekivano postepeno povećanje broja zaposlenih i realnih plata nošeno proizvodnjom i izvozom, rast tekućih priliva iz inostranstva, direktnih stranih ulaganja i slično bi trebali dovesti do rasta finalne potrošnje od 1,7% i investicija od 8,3% 2015.godine. Ovo uključuje i značajan realni rast investicija opšte vlade od 10,4% uz neznatan realni rast vladine potrošnje. Sličan rast tražnje se očekuje i u 2016. godini kada bi se finalna potrošnja trebala povećavati realnom stopom od 1,8%, a investicije 7,4%. U isto vrijeme se očekuje značajan realni rast izvoza od 6,8% 2015, nakon čega slijedi usporavanje na stopu od 6% 2016. godine kao posljedica baznog efekta iz ranijeg perioda. S druge strane, visok realni rast uvoza od 8,2% u 2014 godini koji je u velikoj mjeri bio posljedica povećane uvozne zavisnosti (obzirom da je značajan dio domaći proizvodnih kapaciteta bio barem privremeno onesposobljen) bi trebao biti umanjen u narednom periodu. Otuda je projiciran znatno niži uvozni rast od 5,7% u 2015, odnosno 4% 2016. godine. Time je obzirom na relativno stabilan rast domaće tražnje pojačan ukupan ekonomski rast u ovom periodu. U periodu 2017.-18. godine se očekuje daljnje postepeno jačanje ekonomskog rasta u BiH i to prvenstveno kao posljedica sve povoljnijeg eksternog okruženja. Tako je za 2017 godinu projiciran rast od 3,6%, nakon čega slijedi daljnje ubrzavanje na 4,4% 2018.godine. Slično kao i u prethodnih par godina, očekuje se da bi ovo ubrzavanje rasta trebalo biti prvenstveno nošeno domaćom tražnjom uz zanemariv uticaj bilansa vanjske trgovine. Glavni rizici za ostvarenje ovih projekcija su vezani za (ne)ostvarivanje pretpostavki iz vanjskog sektora vezano za ekonomski rast u okruženju, kretanje svjetskih cijena, vremenske prilike i sl.

¹¹ DG ECFIN - „European Economic Forecast, Winter 2013“

Osnovni makroekonomski ciljevi FBiH u narednom srednjoročnom periodu su:

- Makroekonomska stabilnost
- Stabilnost finansijskog sektora
- Restrukturiranje javne potrošnje i očuvanje socijalne stabilnosti
- Očuvanje tržišta rada i provođenje mjera za povećanje zaposlenosti
- Održivi razvoj
- Europske integracije
- Socijalna uključenost.

Najvažniji cilj u narednom srednjoročnom periodu je očuvanje i dalje jačanje makroekonomske stabilnosti Federacije BiH. U planiranju vlastitog napretka, mora se početi od reformi u socijalnom i ekonomskom sektoru. Trebaju se stvarati uslovi i pretpostavke za punu zaposlenost radne snage i korištenje proizvodnih kapaciteta, koji bi trebali dati krajnji rezultat, povećanje bruto domaćeg proizvoda.

Makroekonomska stabilnost Federacije BiH može biti ugrožena ako bi se nastavilo akumuliranje fiskalnih deficita i nekontrolirano zaduživanje te visoki deficiti tekućeg računa, pa se stoga moraju preduzeti mjere za prilagođavanje uslovima koje diktira postojanje valutnog odbora sa ciljem da se doprinese stabilnosti valute i cijena.

Evropske integracije, kao makroekonomski cilj, omogućit će Federaciji BiH dobijanje dopunskih finansijskih sredstava za potrebe procesa evropskih integracija, od kojih je najznačajnija predpristupna finansijska pomoć Evropske unije (IPA).

Poglavlje 3 - Srednjoročna porezna politika i prognoza direktnih i indirektnih poreza

U ovom poglavlju su izložene projekcije prihoda koje se očekuju za finansiranje javne potrošnje u toku srednjoročnog perioda a na osnovu projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreznih politika.

Blagi ekonomski rast koji se predviđa u 2015.godini (2,6%), te u 2016.godini (3,2%) odrazit će se na fiskalni bilans u Federaciji BiH koji je do sada pokazivao deficite svih nivoa vlasti, pa je neophodno pored smanjenja javne potrošnje obezbjediti nedostajuća sredstva od međunarodnih finansijskih institucija.

Polazeći od makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja, za naredni srednjoročni period očekuje se blago povećanje prihoda od indirektnih i direktnih poreza, kao i neporeznih prihoda, s tim da treba imati u vidu ograničene fiskalne kapacitete u kojima će budžeti na svim nivoima vlasti funkcionisati u ovom periodu.

Osnovna pretpostavka unutar fiskalne strategije grada Tuzla je da će fiskalna situacija ostati ograničena i uska i kao takva neće biti dovoljna za ostvarenje planiranih projekata, kao i zakonom propisanih obaveza.

U narednom periodu neophodno je da Grad Tuzla u okviru svojih nadležnosti poduzme sve mjere na poboljšanju fiskalnih kapaciteta i jačanju fiskalne održivosti, tim prije što su ukupna kretanja u BiH konstantno izložena visokom deficitu tekućeg računa, što će se samo po sebi odraziti i na prostor Tuzlanskog kantona, a time i grada Tuzla.

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Najveći rizik po projekcije date u ovom dokumentu je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva privrednog rasta. Administracija poreskog sistema također predstavlja rizik po projekcije prihoda. Poreski prihodi zavise od unapređenja poreske discipline. U tom pravcu Uprava za indirektno oporezivanje je uvela seriju koraka, koja uključuje unapređenje operativne procedure, revizije, inspekciju i sl., a sve sa ciljem unapređenja poreske administracije u sistemu indirektnog oporezivanja.

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih dadžbina i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju slijedećim redom:

1. Otplata vanjskog duga,
2. Raspodjela na račun rezervi,
3. Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija BiH,
4. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti. U skladu sa Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“ broj 22/06, 43/08, 22/09) prihodi sa Jedinstvenog računa se dijele kako slijedi:

1. Finansiranje funkcija Federacije 36,20 %
2. Finansiranje funkcija kantona 51,48 %
3. Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave 8,42 %
4. Direkcija za ceste 3,90 %

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH je detaljno regulirana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcija za ceste, te puna primjena modela raspodjele prihoda po osnovu indirektnih poreza između svih nivoa vlasti u Federaciji BiH na osnovu propisane formule sa utvrđenim kriterijima iz Zakona o pripadnosti javnih prihoda, koja je i korištena prilikom izrade projekcija za ove nivoe vlasti.

Direktni porezi

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, kantoni i općine prikupljaju niz direktnih poreza, koji uključuju porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, porezi na imovinu, kao i neporezne prihode po osnovu kantonalnih i federalnih propisa o porezima na imovinu i niz drugih neporeznih prihoda, koji im omogućavaju finansiranje ustavom utvrđenih funkcija.

Služba za budžet i finansije grada Tuzla je projekciju prihoda od direktnih poreza u DOB-u grada Tuzla za 2016.-2018. godinu uradila na bazi ostvarenih prihoda u 2014.godini, procijenjenih prihoda za 2015. godinu i Projekcija koje su dostavljene od strane Ministarstva finansija TK za općine Tuzlanskog kantona.

Prihodi budžeta grada Tuzla

Ukupni raspoloživi prihodi

Očekivani nivo ukupnih poreznih i neporeznih prihoda, koji su na raspolaganju za finansiranje funkcija Budžeta Grada Tuzla iznosi 43.812.580,00 KM u 2016. godini i u poređenju sa planiranim iznosom od 48.595.402,68 KM za 2014. godinu, manji su za 9,16%.

Na smanjenje nivoa prihoda u 2016.godini i u naredne dvije godine značajan uticaj imao je izostanak neporeznih prihoda od GSM licence u projekciji 2016.godine, kao i to što je članom 8.Odluke o izvršenju budžeta definisano da se donacije, grantovi i namjenski transferi uplaćeni na depozitni račun Grada Tuzla, a koji nisu planirani u Budžetu Grada Tuzla, planiraju u budžetu za fiskalnu godinu nakon što su odobreni od strane uplatioca (Budžet FBiH, Budžet TK i drugi donatori). S obzirom da u vrijeme pripreme DOB-a za period 2016.-2018.godina, nismo imali nikakva saznanja o mogućim grantovima koji će se u navedenom periodu dodjeliti Gradu Tuzla za finansiranje određenih projekata nismo bili u mogućnosti planirati iznose i namjene ovih sredstava.

Projektovani nivo prihoda u 2017.godini iznosi 43.587.472,00 KM, a u 2018. godini 44.194.724,00 KM. Iz datih projekcija može se vidjeti i da je projektovani iznos ukupnih prihoda u 2017. godini veći za 0,51% u odnosu na 2016. godinu, dok su projektovani prihodi u 2018. veći za 1,90% u odnosu na projekcije za 2017.godinu.

U slijedećoj tabeli su navedene revidirane projekcije prihoda za 2015. godinu i period 2016.-2018. godina.

Tabela 3.2. Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda grada Tuzla za 2015. i period 2016-2018. godina

Naziv prihoda	Izvršenje 2014	Plan 2015	Projekcije		
			2016	2017	2018
UKUPNO PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE (I + II)	45.339.309,63	48.595.402,68	43.812.580,00	43.587.472,00	44.194.724,00
I UKUPNO PRIHODI BUDŽETA (A+B)	33.577.108,48	38.528.100,00	39.548.780,00	39.322.672,00	39.772.924,00
A. Porezni prihodi (1 do 5)	22.740.143,75	22.803.300,00	23.839.580,00	23.858.472,00	24.393.724,00
1.Porez na dobit	19.746,77	4.000,00	8.000,00	8.000,00	8.000,00
2.Porez na imovinu	4.390.120,72	4.538.900,00	5.136.935,00	5.030.000,00	4.570.000,00
3.Porez na prodaju dobara i usluga, ukupni promet ili dodanu vrijednost (zaostale uplate)	38.370,32	14.000,00	19.000,00	19.000,00	19.000,00
4.Prihodi od indirektnih poreza	10.876.503,02	11.286.800,00	11.621.671,00	11.493.555,00	12.167.259,00
5.Porez na dohodak (uključujući zaostale uplate)	7.415.402,92	6.959.600,00	7.053.974,00	7.307.917,00	7.629.465,00
B. Neporezni prihodi (1 do 5)	10.836.964,73	15.724.800,00	15.709.200,00	15.464.200,00	15.379.200,00
1.Naknade i takse	3.711.709,57	3.680.100,00	3.116.000,00	3.071.000,00	3.006.000,00
2.Novčane kazne (neporezne prirode)	31.178,00	40.000,00	40.000,00	40.000,00	20.000,00
3.Ostali neporezni prihodi	693.372,67	764.700,00	816.700,00	841.700,00	866.700,00
4.Komunalne naknade i takse i ostale naknade i takse (Sredstva za uređenje gradskog građ.zemljišta) – Sred.pos.računa	6.400.704,49	6.240.000,00	6.736.500,00	6.511.500,00	6.486.500,00
5.Prihodi od naknada (neporezne prirode) – Sred.od naknade ostvarene radom termoelektrana	0,00	5.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00
II NAMJENSKA I VLASTITI SREDSTVA, GRANTOVI, DONACIJE, PRIMICI I VLASTITI PRIHODI (C+D)	11.762.201,15	10.067.302,68	4.263.800,00	4.264.800,00	4.421.800,00
C. Namjenska sredstva CZ-e	6.176.199,91	2.376.255,70	1.100.000,00	1.100.000,00	1.100.000,00
D. Grantovi, donacije, primici i vlastiti prihodi	5.586.001,24	7.691.046,98	3.163.800,00	3.164.800,00	3.321.800,00

Prihodi od indirektnih poreza

U Budžet Grada Tuzla prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda od indirektnih poreza uplaćuje se dio poreza na dodanu vrijednost (PDV) i dio poreza koji pripada Direkciji cesta a uplaćuje se prema određenim kriterijima lokalnim zajednicama.

Najznačajniji u ovoj grupi prihoda je prihod od PDV-a (bez poreza od Direkcije cesta), koji je u DOB-u planiran u skladu sa smjernicama datim od strane viših nivoa vlasti u iznosu od 10.471.671,00 KM za 2016.godinu, što je za 3,31 više u odnosu na plan 2015. Predviđeni iznos PDV-a u 2017. je manji za 0,74% od iznosa u 2016.godini i iznosi 10.393.555,00 KM, dok je u 2018. za 5,52% veći u odnosu na 2017.godinu i iznosi 10.967.259,00 KM.

Porez na dohodak

Prihodi od poreza na dohodak, u skladu sa projekcijama datim od strane viših nivoa vlasti, u narednom srednjoročnom periodu pokazuju konstantni rast koji u 2016. godini iznosi 2,24% u odnosu na plan 2015. godine, za koju je planirano ostvarenje u iznosu od 6.959.600,00 KM. Projekcija prihoda od poreza na dohodak u 2016.godini iznosi 7.053.974,00 KM, u 2017.godini 7.307.917,00 KM i u 2018. godini 7.629.465,00 KM.

Porezi na imovinu

Ovi porezi obuhvataju porez na imovinu od fizičkih i pravnih lica, porez na nasljeđe i darove, porez na promet nepokretnosti fizičkih i pravnih lica i ostale poreze na imovinu koji se naplaćuju i raspoređuju između budžeta kantona i općina prema kantonalnim propisima.

Projekcija ovih prihoda za 2016. godinu je za 13,18% veća u odnosu na planirani nivo ostvarenja u 2015. godini i iznosi 5.136.935,00 KM, dok je u naredne dvije godine predviđen pad od oko 2,00%.

Neporezni prihodi

Neporezni prihodi uključuju:

- Sredstva od naknade ostvarene radom TE
- Komunalne naknade i takse
- novčane kazne
- posebne naknade
- ostali neporezni prihodi (uključujući i vlastite prihode budžetskih korisnika)
- naknade po osnovu dodjele i korištenja građevinskog zemljišta i građenje (NKGZ, prihodi od rente)

Očekivani ukupni iznos prikupljenih neporeznih prihoda u 2016. godini iznosi 15.709.200,00 KM, što predstavlja neznatno smanjenje od 0,90 % u odnosu na planirani iznos u 2015.godini od 15.724.800,00 KM. Projekcija ostvarenja neporeznih prihoda u 2017. i 2018. godini se je manja za oko 2% u odnosu na projekciju ostvarenja u 2016.godini.

Veoma značajan prihod u ovoj grupi prihoda su sredstva koja se planiraju ostvariti od naknade koju po Zakonu uplaćuje JP Elektroprivreda BiH kao ekološku naknadu. Ova sredstva planiraju se na godišnjem nivou od 5.mil.KM i čine oko 30% od ukupno planiranih neporeznih prihoda.

Potrebno je napomenuti da su neporezni prihodi još uvijek najslabija tačka sagledavanja prihoda, koji se kao takvi različito tretiraju u kantonima, općinama i Federaciji, zbog čega treba uslijediti njihovo specificirano i unificirano praćenje.

Rizici po projekcije prihoda

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta;
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
- makroekonomske pretpostavke;
- promjena nivoa zaduženosti Federalnog budžeta (otplate vanjskog duga FBiH);
- razvoj drugih događaja (efikasnost porezne uprave u kontroli naplate javnih prihoda, mogućnost elementarne nepogode).

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Jedan od rizika odnosi se na makroekonomske pretpostavke, koje će u mnogome ovisiti od uticaja vanjskih faktora, prevashodno rasta cijene nafte na svjetskom tržištu i povratnog uticaja na inflatorna kretanja. Ukoliko su rast i drugi makroekonomski pokazatelji ispod procijenjenog nivoa imat će za posljedicu drugačija kretanja projekcije prihoda u smislu kontinuiranog nadzora poreznih obveznika u dijelu izmirenje obaveza.

Veliki uticaj i rizik za stabilne projekcije prihoda za naredni period predstavlja vanjski dug FBiH, jer je Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH predviđeno da se iz sredstava PDV-a, koja su sa JRT dodijele za finansiranje Federacije, kantona, općina i Direkcije cesta, prvo izvrši otplate vanjskog duga Federacije, te se onda vrši raspodjela ostatka sredstava na ostale korisnike.

Administracija poreznog sistema predstavlja rizik i po projekcije prihoda. Porezni prihodi zavise od unaprjeđenja usklađenosti BiH Institucija i entiteta s jedne strane i svih nivoa vlasti unutar Federacije BiH, pogotovo kad su u pitanju prognoze prihoda od indirektnih poreza.

Ponavljanje elementarne nepogode razmjera iz 2014.godine je takođe jedan od velikih rizika koji može uticati na visinu prihoda s jedne strane, a s druge strane kada bi došlo do takve situacije bilo bi neophodno sva moguća sredstva usmjeriti za finansiranje otklanjanja posljedica elementarne nepogode, čime bi se onemogućilo finansiranej drugih projekata iz nadležnosti lokalne zajednice.

Projekcije su rađene pod pretpostavkom da neće doći do prenosa nadležnosti između općine i drugih nivoa vlasti, kao i zakonskih promjena u oblasti indirektnog oporezivanja.

Poglavlje 4. Struktura potrošnje u javnom sektoru

U ovom poglavlju je opisana politika javnih rashoda i dat kratak pregled ključne problematike vezane za oblasti upravljanja resursima javnog sektora. Data je analiza strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim stavkama i trendovi njihovih kretanja tokom protekle dvije godine. Ova analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja budžeta jer daje kontekst i osnovu za izradu planova budžetske potrošnje i gornjih granica rashoda.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama. S tim u vezi, detaljno su razmotrene pojedine kategorije troškova, uključujući plaće i naknade, materijalne troškove, transfere i kapitalnu potrošnju unutar budžeta Grada Tuzla. Kao i prethodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje. Grad Tuzla je čvrsto opredijeljen za nastavak provođenja mjera štednje javne potrošnje u periodu 2016. – 2018. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje.

Mjere štednje javne potrošnje će se provoditi kroz ograničavanje rasta tekućih rashoda, uz istovremeno nastojanje očuvanja socijalne pravednosti i zaštite najugroženijih grupa stanovništva i boračkih populacija, te osiguranje aktivnog doprinosa povećanju investicionih aktivnosti. Ovo uključuje i obustavu novog zapošljavanja u javnom sektoru, ukidanje i redukciju isplata naknada za rad u komisijama i isplatu prekovremenog rada, zadržavanje visine osnovice za isplatu plaća na istom nivou kao prethodnih godina, ograničavanje rasta i veću kontrolu troškova materijala i usluga, restriktivno planiranje i veću kontrolu tekućih i kapitalnih transfera, kao i realno planiranje nabavke stalnih sredstava.

4.1. Rashodi Budžeta grada Tuzla

U 2015. godini očekuje se priliv sredstava u Budžet grada Tuzla na nivou 2014.godine. Prihodi od indirektnih poreza znatno su varirali u toku 2014. godine, što je otežavalo izradu projekcija ovog najznačajnijeg prihoda u budžetu. Na to ukazuju i revidirane projekcije ovih poreza od strane Ministarstva finansija Tuzlanskog kantona.

Zahtjevi budžetskih korisnika u dijelu rashoda po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti (vlastiti prihodi) i namjenskih sredstva uglavnom su uvaženi kroz trogodišnji period.

Radi lakšeg analiziranja kretanja procijenjenih rashoda i izdataka daje se slijedeći pregled indikativnih gornjih granica ukupnih rashoda i izdataka Budžeta Grada Tuzla za period 2016.-2018. godina:

Tabela 4.1.1.- Rashodi i izdaci

	Izmjene i dopune Plana 2015.	Projekcija 2016.	index (2016/ Plan 2015)	Projekcija 2017.	index (2017/ 2016)	Projekcija 2018.	index (2018/ 2017)
UKUPNO RASHODI I IZDACI	46.291.973,29	42.873.580,00	92,62	42.648.472,00	99,47	43.255.724,00	101,42
-finansirani iz budžeta	38.132.165,70	39.659.780,00	104,01	39.433.672,00	99,43	39.883.924,00	101,14
-finansirani iz namjenskih i vlastitih sredstava, grantova i donacija	8.159.807,59	3.213.800,00	39,39	3.214.800,00	100,03	3.371.800,00	104,88

Rashodi i izdaci finansirani iz budžeta u 2016. godini predviđaju se u iznosu od 39.659.780,00 KM, što je na većem nivou u odnosu na plan 2015. godine za 4,01 %, dok se u 2017. godini projiciraju sa smanjenjem od 0,57% u odnosu na 2016.godinu, a u 2018. godini na približno istom nivou kao prethodne godine.

Projekcije rashoda i izdataka iz namjenskih i vlastitih sredstava, grantova i donacija za 2016.godinu iznose 3.213.800,00 KM , što je za 39,39 % manje od plana 2015.godine, dok su u 2017.i 2018. godini projicirani sa neznatnim povećanjem.

Znatno smanjenje u projekciji ovih rashoda obrazloženo je u dijelu ovog dokumenta „Ukupno raspoloživi prihodi“ na strani 11.

U slijedećoj tabeli daju se rashodi i izdaci iz budžetskih sredstava po ekonomskim kodovima, te ukupni troškovi po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti, namjenskih sredstava, grantova i donacija:

Tabela 4.1.2. - Rashodi, izdaci i finansiranje u Budžetu grada Tuzla za periodu 2015.-2018. godina

		Izmjene i dopune Plana 2015.	Projekcija 2016.	index (2016/ Plan 2015)	Projekcija 2017.	index (2017/ 2016)	Projekcija 2018.	index (2018/ 2017)
	UKUPNO (I + IV)	47.230.633,29	43.812.580,00	92,77	43.587.472,00	99,49	44.194.724,00	101,40
	I RASHODI I IZDACI (II+III)	46.291.973,29	42.873.580,00	92,62	42.648.472,00	99,48	43.255.724,00	101,43
	II UKUPNO (A+B+C)	38.132.165,70	39.659.780,00	104,01	39.433.672,00	99,43	39.883.924,00	101,15
600000	A) TEKUĆA REZERVA	175.000,00	150.000,00	87,75	150.000,00	100,00	150.000,00	100,00
610000	B) TEKUĆI IZDACI	31.852.395,70	32.863.780,00	103,06	32.911.672,00	100,12	33.264.640,00	101,07
611000	PLAĆE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH	13.709.010,00	14.159.440,00	103,30	13.942.632,00	98,47	13.857.600,00	99,39
611100	Bruto plaće i naknade	11.607.850,00	11.906.100,00	102,58	11.696.032,00	98,24	11.592.500,00	99,12
611200	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	2.101.160,00	2.253.340,00	107,27	2.246.600,00	99,70	2.265.100,00	100,83
612000	DOPRINOSI POSLODAVCA	1.161.900,00	1.199.900,00	103,27	1.183.900,00	98,67	1.168.900,00	98,74
612100	Doprinosi poslodavca	1.161.900,00	1.199.900,00	103,27	1.183.900,00	98,67	1.168.900,00	98,74
613000	UKUPNO IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	10.212.910,00	11.162.140,00	109,29	11.466.340,00	102,73	11.958.340,00	104,29
614000	UKUPNO TEKUĆI GRANTOVI	4.139.550,00	4.172.300,00	100,18	4.303.800,00	103,04	4.403.800,00	102,25
615000	KAPITALNI GRANTOVI	2.449.725,70	2.014.000,00	82,21	1.884.000,00	93,55	1.770.000,00	93,95
616000	IZDACI ZA KAMATE I OSTALE NAKNADE	179.300,00	156.000,00	87,18	131.000,00	83,98	106.000,00	80,92
820000	C) UKUPNO KAPITALNI IZDACI	6.104.770,00	6.646.000,00	108,87	6.372.000,00	95,88	6.469.284,00	101,53
821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	6.104.770,00	6.646.000,00	108,87	6.372.000,00	95,88	6.469.284,00	101,53
822000	SREDSTVA ZA POZAJMLJIVANJE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	III UKUPNO NAMJENSKA I VLASTITA SRED.,GRANTOVI, DONACIJE I VLASTITI PRIHODI (D)	8.159.807,59	3.213.800,00	39,39	3.214.800,00	100,04	3.371.800,00	104,89
	D) Rashodi i izdaci po osnovu namjenskih i vlastitih sredstva, grantova i donacija	8.159.807,59	3.213.800,00	39,39	3.214.800,00	100,04	3.371.800,00	104,89
823000	IV OTPLATE DUGOVA - FINANSIRANJE	938.660,00	939.000,00	100,04	939.000,00	100,00	939.000,00	100,00

4.2. Plaće i naknade troškova zaposlenih

Finansiranje plaća, doprinosa zaposlenih i naknada troškova zaposlenih u Gradskoj upravi Tuzla i Javnim ustanovama predviđa se iz slijedećih sredstava u narednom trogodišnjem periodu kako slijedi:

Tabela 4.2.1.- Bruto plaće i naknade troškova zaposlenih u Gradu Tuzla u periodu 2014.-2018. godina

	Izvršenje 2014.	Izmjene i dopune Plana 2015.	Projekcija		
			2016.	2017.	2018.
I UKUPNO PLAĆE I DOP.POSLODAVCA - ekonomski kodovi 611100 i 612100	14.450.395,87	13.571.283,20	13.879.600,00	13.650.532,00	13.532.000,00
- iz budžetskih sredstava	12.636.261,20	12.769.080,00	13.106.000,00	12.879.932,00	12.761.400,00
- iz vlastitih prihoda	814.134,67	802.203,20	773.600,00	770.600,00	770.600,00
II NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH	1.939.642,93	2.451.580,00	2.614.840,00	2.611.100,00	2.629.600,00
III UKUPNO PLAĆE I NAKNADE (I + II)	16.390.038,80	16.022.833,20	16.494.440,00	16.261.632,00	16.161.600,00

Predviđena izdvajanja za bruto plaće, doprinose poslodavca i naknade troškova zaposlenih iz budžetskih i vlastitih sredstava za 2015.godinu iznose ukupno 16.022.833,20 KM, dok su ista veća za 2,95% u 2016. i 1,50% u 2017.godini u odnosu na plan 2015.godine. U okviru ovih sredstava, bruto plaće su povećane po osnovu planiranih 16 novouposlenih, po osnovu radnog staža (minuli rad), kao i naknade troškova zaposlenih.

Poglavlje 5 - Budžetski prioriteti za period 2016. - 2018.g.

Osnovna funkcija DOB-a grada Tuzla za period 2016.-2018.godina, je da pored osiguranja fiskalne discipline budžetskih korisnika osigura alokaciju budžetskih sredstava u skladu sa strateškim prioritetima Grada Tuzla.

Cilj Dokumenta okvirnog budžeta je da pruži kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima općine. Imajući ovo u vidu, utvrđeni prioriteti bili su polazna osnova kod donošenja odluka o predloženim prioritetima potrošnje, a u skladu s tim i budžetskim ograničenjima za naredni trogodišnji period.

Prijedlozi prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda iskazanih u tabelarnom dijelu DOB za period 2016.-2018. godine utvrđeni su na osnovu sljedećih elemenata:

- Strategije razvoja općine Tuzla;
- fiskalne politike Grada Tuzla i okvira raspoloživih sredstava;
- dostavljenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika;
- utvrđenim prioritetima Grada Tuzla.

Sastavni dio DOB-a je i tabelarni pregled prihoda sa indikativnim gornjim granicama rashoda Grada Tuzla za period 2016.-2018.god.

U skladu sa članom 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl.novine Federacije BiH“, br.102/13, 9/14 i 13/14) nakon usvajanja od strane Gradonačelnika, ovaj dokument bit će objavljen na web stranici Grada Tuzla i dostavljen Gradskom vijeću Tuzla kao informacija.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
GRAD TUZLA
Gradonačelnik
Broj: 02-14-2990-2015
Tuzla, 30.06.2015.godine

GRADONAČELNIK

Jasmin Imamović, dipl.pravnik